

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1957

Α'.

ΕΚΘΕΣΙΣ

τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1957 πεπραγμένων τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ν. Ἑλληνικῆς Γλώσσης

Α'. Σύνταξις. — Ἡ ἐργασία τῆς συντάξεως, εἰς ἣν ἀπηχογήθησαν κατὰ τὸ διαρροῦσαν ἔτος πέντε συντάκται μετὰ τοῦ διευθυντοῦ, ἐσημείωσεν ἰκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Συνεπληρώθη κατὰ μέγα μέρος ἡ τελικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἄρθρων τῆς σειρᾶς γ α ρ δ ἑ λ λ ι καὶ ἐξῆς, ἐπετεύχθη δ' οὕτω ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ 2ου τεύχους τοῦ 4ου τόμου. Ἐν τῷ μεταξὺ παρασκευάζεται ἡ τελικὴ ἐπεξεργασία τῆς πρώτης σειρᾶς καὶ ἡ σύνταξις τῶν ἐπομένων εἰς τρόπον, ὥστε νὰ συνεχισθῇ ἄνευ διακοπῆς τὸ ἔργον τῆς ἐκτυπώσεως. Παρὰλλήλως συνετάχθησαν ὀριστικῶς τὰ σπουδαιότερα τῶν ἄρθρων τοῦ φυσικοῦ κόσμου ἀπὸ τοῦ γ μέχρι τοῦ ω ὑπὸ τοῦ ἐκλιπόντος καθηγητοῦ καὶ ἀκαδημαϊκοῦ Μιχ. Στεφανίδου, ὅστις παρέδωκε ταῦτα εἰς τὸν διευθυντὴν ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του. Πρὸς χρῆσιν καὶ διευκόλυνσιν τοῦ ἔργου τῆς συντάξεως κατηρτίσθη πλήρης κατάλογος τῶν ἄρθρων τούτων — 338 ἐν ὄλφ — ὡς καὶ κατάλογος τῶν ἄρθρων, τὰ ὁποῖα εἶχε προσωρινῶς ἐπεξεργασθῆ καὶ συντάξει — 1200 ἐν ὄλφ — ὁ ἀείμνηστος εἰδικὸς συντάκτης τοῦ Λεξικοῦ.

Β'. Ἀποδελτίωσις. — Τὸ ἔργον τῆς ἀποδελτίωσεως, λημματογραφήσεως καὶ κατατάξεως ἐν τῷ ἀρχεῖφ νέου γλωσσικοῦ ὕλικου ἐπροχώρησεν ὡσαύτως με σύντονον ρυθμὸν κατὰ τὸ λήγον ἔτος. Εἰς τοῦτο ἀπηχογήθησαν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τῶν συντακτῶν, οἱ δύο ἐπίκουροι συντάκται καὶ οἱ δύο γραφεῖς. Ἀπεδελτιώθησαν ἴκτιω χειρόγραφοι συλλογαὶ ἐκ σελίδων 2.000 περίπου, περιέχουσαι ὕλικὸν ἐκ Κύπρου, Πάτμου, Θήρας, Εὐβοίας, Ἐρμιονίδος, Αἰτωλίας, Μεσσηρίας καὶ ἐκ τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν εἰς οὓς εἶναι ἐγκατεστημένοι κάτοικοι τῆς Ἀρτιάκης, Λαμνράκου (Προποντίδος) Πύργου (Κωνσταντινουπόλεως), Βατίκων καὶ Χαβουταίου (Βιθυντίας). Ἀπεδελτιώθη καὶ ἀπεθρασυρίσθη ὡσαύτως ἰκανὸν ὕλικὸν ἐκ διαφόρων περιφερειῶν, περιεχόμενον εἰς γλωσσικὰς μελέτας δημοσιευθείσας εἰς τὰ περιοδικὰ «Ἀθηρᾶ», «Ἀρχεῖον Πόντου», «Ἀρχεῖον Θρακ. Θησαυροῦ», «Ἀνδριακὰ Χρονικά», «Κυπριακαὶ Σπουδαί» καὶ «Λαογραφία».

Γ'. Ἀποστολαί. — Κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀποστολὴ κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος δύο συντακτῶν πρὸς συλλογὴν γλωσσικοῦ ὕλικου: τοῦ κ. Α. Καραναστάση εἰς Λέρον, Λειψὸς καὶ Νίσυρον καὶ τοῦ κ. Ν. Κοντισσοπούλου εἰς τὸν προσφυγικὸν συνοικισμὸν Ν. Κίου. Τὸ ἐκ τούτων συγκομισθὲν ὕλικὸν (1200 περίπου σελίδες τετραδίου) ἀπετέλεσε πολύτιμον ἀπόκτημα διὰ τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Λεξικοῦ. Εὐχῆς ἔργον εἶναι νὰ πραγματοποιηθῇ εἰς εὐρύτεραν, εἰ δυνατόν, κλίμακα καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς θέρος παρομοία ἀποστολή.

Δ'. Βιβλιοθήκη. — Ἡ μικρὰ ἀλλὰ πολύτιμος βιβλιοθήκη τοῦ Λεξικοῦ ἐπλουτίσθη κατὰ τὸ 1957, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξ ἀγορᾶς ἐνίων ἀπαραιτήτων λεξικῶν ξένων γλωσσῶν, δαπάναις τῆς Ἀκαδημίας

ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ προσωπικῶν δωρεῶν 6 αὐτοτελῶν βιβλίων, 25 ἀνατύπων εἰδικῶν μελετῶν καὶ 10 περιόπου τόμων διαφόρων ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν.

Ε'. Δεξικογραφικὸν Δελτίον. — Ἐκτυποῦται ἤδη ὁ 8^{ος} τόμος τοῦ Δεξικογραφικοῦ Δελτίου. Ἐξετενώθη μελέτη τοῦ διευθυντοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνάλεκτα Δεξικογραφικά», ἤρχισεν ἡ ἐκτύπωσις μελέτης τοῦ συντάκτου κ. Α. Καρανασιάση ἐπὶ τὸν τίτλον «Τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τῆς Ἀστυπαλαίας» καὶ θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἐκτύπωσις μελέτης τοῦ συντάκτου κ. Στ. Μάνεση ὑπὸ τὸν τίτλον «Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ιδιώματος τῆς περιοχῆς Βοῖου».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 1957

Ὁ Διευθυντῆς

Ἰω. Καλλέργης

Β'.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

τῶν πεπραγμένων τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1957

Εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον λειτουργοῦν, ἐν σχέσει πρὸς τὴν εὐρῆαν ἐθνικὴν ἀποστολήν του δι' ὀλιγαριθμῶν προσωπικῶν, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ διορισθέντος κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο Διευθυντοῦ Γ. Κ. Σπυριδάκη, τῶν συντακτῶν Δ. Πετροπούλου, Μαρίας Ἰωαννίδου - Μπαρμπαρίνου, Δημ. Λουκάτου καὶ Δημ. Οἰκονομίδου, τοῦ μουσικοῦ Σπυρ. Περιστερῆ καὶ τῶν γραφῶν Γρηγ. Δημητροπούλου καὶ Ἐλευθερίας Δήμου - Παποδοπούλου, συντελεσθήσαν κατὰ τὸ λῆγον ἔτος τὰ ἑξῆς :

Α'. ΤΜΗΜΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

α) Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

Εἰσῆχθησαν 17 χειρόγραφα λαογραφικῆς ὕλης ἐκ σελίδων 2102 (ἕναντι 36 χειρογράφων τοῦ ἔτους 1956 μὲ σελίδας 3362). Ἐκ τούτων 5 χειρόγραφα προέρχονται ἐκ λαογραφικῶν καὶ μουσικῶν ἀποστολῶν τοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1957, ἐν ἐκ τῆς λαογραφικῆς καὶ μουσικῆς ἀποστολῆς τῆς 1956, 4 ἐξ ἀποστολῆς ὑπὸ Ἀημοδιδασκάλων καὶ τὰ ὑπόλοιπα 7 ἐκ διαφόρων λαογράφων καὶ φίλων τῆς λαογραφίας.

β) Λαογραφικαὶ ἀποστολαί.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συλλογῆς λαογραφικῆς ὕλης ἐγένοντο τρεῖς ἀποστολαί τοῦ Διευθυντοῦ Γεωργ. Κ. Σπυριδάκη εἰς τὴν νῆσον Ἀστυπάλαιαν τῆς Δωδεκανήσου καὶ τῶν συντακτῶν, τοῦ Δημ. Πετροπούλου εἰς τὰ χωρία Χειράδες καὶ Βελιγοστήν Ἀρκαδίας καὶ τοῦ Δημ. Λουκάτου εἰς τὰς νήσους Παξούς.

γ) Ἀποδελτίωσις καὶ ἀρχεϊακὴ κατάταξις. Μελέται.

1. Εἰς τὸ ἀρχεῖον τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν ἀπεδελτιώθησαν 3840 ᾄσματα καὶ 722 δίστιχα. Ἐκ τούτων μετ' ἐπεξεργασίαν κατετάχθησαν ἐν αὐτῷ 3319 ᾄσματα, ἐγένετο δὲ καὶ ἀνακατάταξις τοῦ ἀρχείου τῶν μοιρολογίων. Παραλλήλως συνεχίσθη καὶ ἡ ἐργασία τῆς παρασκευῆς πρὸς ἔκδοσιν : Ἐκλογῆς ἐκ τῶν δημοτικῶν ᾄσματων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

2. Εἰς τὸ ἀρχεῖον τῶν παροιμιῶν ἀπεδελτιώθησαν 4633 λαϊκαὶ παροιμίαι καὶ γνομικὰ καὶ κατετάχθησαν κατὰ λῆμμα ἐξ αὐτῶν 2841.